

≡ KATALUNA ≡ ESPERANTISTO

MONATA GAZETO * OFICIALA ORGANO

DE LA

REDAKCIO KAJ ADMINISTRACIO
12, strato Gracia. - SABADELL
KATALUNUJO
SENPAĜA POR LA ĜEFEDERACIANOJ

Red. : Frederic Pujulà
Sek. de Red. : Josep Grau

NIA DEVIZO : «MARO ESTAS GUTARO»

ENHAVO:

Pri..., Fred. Pujulà. — *Pentraĵoj*, L. Bacardit. —
Nia Kongreso, Jozefo Grau. — *Historio de Esperanto*
en Katalunujo, Teresa Rosell. — *III^a Literatura*
Konkurso de la K. E. F. — *Al la barcelonaj Esper-*
antistoj, Prof. Aug. Pitlik. — *Bibliografio*, Fred.
Pujulà kaj Tamen. — *Respondo al unu rimarko*,
P. Christaller. — *Enlanda Movado*. — *Atilanda*
Movado. — *Korespondado*.

JARO IV^a

MARTO 1913^a

N^{ro} 3 (36)

Llista de delegats autoritzats per la administració de K. E. F. per a rebre les quotes

Arbós del Penedès	A. Romagosa	Major, 11.
Badalona	«Badalona Stelo».	Sant Pere, 86.
Balaguer	M. Espar Boquer.	Miracle, 7.
Banyoles	J. Aulina	Turers, 49.
Barbarà del Vallès	S. Arnella	Sant Pere, 21.
Barcelona	D. Dalmau.	Angels, 1, entl.
Begas	J. Esteve	Raval Sant Martí, 19.
Berga	J. Cardona.	Apotecari.
Blanes	S. Robert	Llarg, 42.
Borjes Blanques	F. Rubinat.	Pou, 2.
Calafell	J. Jané	
Cambrils	Josefina Maseguer	Ostal Nou.
Cassà de la Selva.	N. Puig	Bisbal, 1.
Castellar del Vallès	F. Blanquer	Fonts Calents.
Centelles	J. Raurell	
Flix	«Verda Stelo».	
Girona	F. Anguet	Progrés, 20.
Granollers	F. N. Pujadas.	Fonda d'Europa.
Igualada	A. Mosella	P. Constitució, 11
La Escala	J. Ximinis	Fàbrica gèneros de punt.
Lleida	Ll. Abadal.	Major, 12 i 14
Manlleu.	«Esperantista Amikeco»	Pont, 38, 2. ^{on} - 1. ^a
Mataró	J. Solà	Sant Josep, 46.
Mieras	R. Riera	Comerciant.
Mollet	«Antaüen».	
Moncada	Joan Buxó	Metge.
Olot	I. Juanola	Superior, 25, 2. ^{on}
Palafrugell.	J. Marquès.	Pals, 1.
Pobla de Lillet	J. Llumà	Porxos, 19.
Prades	T. Alsina, Pvre.	
Premià de Mar	P. Alsina	Camí Reial, 81-79.
Reus	E. Aguadé.	Presó, 15.
Ripollet.	«Esperanta Akvofalo»	Nou, 20.
Rubi.	J. Ratés	Sant Magí, 1 i 3.
Sabadell.	Lloc Social.	Gracia, 12.
Salàs.	P. Vivet.	Metge.
Sant Feliu de Guixols	J. Blanch	Caimó, 32.
Sant Llorenç Savall.	J. Roma	
Sant Quirse de Besora	J. Fossas	Metge.
Santa Coloma de Farnés.	J. Gener.	Verge Maria, 1, 2. ^{on}
St. ^a Perpetua de la Moguda.	«Kamparo»	
Selva del Camp	J. Girona	
Tarragona	D. Obiol	Unió, 9, 3. ^r
Terrassa.	A. Oliart	Clarís, 24.
Tivissa	F. M. Brú	Avall, 16.
Torelló	C. Viñolas	Sant Josep, 14.
Vendrell	S. Esvertit.	Cristina Baixa, 50.
Vich	J. Comella	Plaça Major, 18.
Vilafranca del Penedès.	A. Robleño	Puigmoltó, 14.
Vilanova i Geltrú	F. Mestres	Sant Antoni, 1 i 3.

KATALUNA ESPERANTISTO

MONATA GAZETO □ OFICIALA ORGANO DE LA KATALUNA ESPERANTISTA FEDERACIO

SENPAĜA POR LA ĜEFEDERACIANOJ

REDAKCIO KAJ ADMINISTRACIO
12, strato Gracia. — SABADELL
KATALUNUJO

Red. : FREDERIC PUJULÀ
Sek. de Red. : JOSEP GRAU

NIA DEVIZO : « MARO ESTAS ĜUTARO »

ENHAVO : *Pri...*, Fred. Pujulà. — *Pentraĵoj*, L. Bacardit. — *Nia Kongreso*, Jozefo Grau. — *Historio de Esperanto en Katalunujo*, Teresa Rosell. — *III^a Literatura Konkurso de la K. E. F.* — *Al la barcelonaj Esperantistoj*, Prof. Aug. Pitlik. — *Bibliografio*, Fred. Pujulà kaj Tamen. — *Respondo al unu rimarko*, P. Christaller. — *Enlanda Movado*. — *Atilanda Movado*. — *Korespondado*.

PRI...

LA NOVA ORTOGRAFIO KATALUNA

LA kataluna estis la lingvo, kiu havis la *honoron* posedi pli multajn ortografiojn. En Barcelono, ĉiu eldonejo, ĉiu presejo, ĉiu gazeto, ĉiu aŭtoro havis apartan ortografian sistemon. La verkisto, kiu laboris por diversaj firmoj nepre kaj fine envidis la finan skribadon. Por legi, oni bezonis specialajn filologiajn konojn, kaj ofte okazis al mi, forlasi libron aŭ ĵurnalon pro hemikranio kaŭzita de la deĉifrado de vortoj. Ĉiu vorto havis tri-kvar-kvin formojn postultajn de la respektivaj sistemoj; la fonetiko, etimologio, klasikemo, progresemo, kaj eĉ tute simple la fantazio kaj bontrovo inspiradis nin. Ĉar tio ne sufiĉis, norde, Mistral kaj felibroj alprenis la francan ortografion kaj liaj tekstoj fariĝis nelegeblaj de la sudanoj; sude, la valencianoj alprenis la hispanan, kaj nur ili povas relegi sin. Azianoj

parolantaj malsamajn lingvojn interkompreniĝas per skribado; ni, parolantaj saman lingvon, restas fremdaj je la verkoj! Arbo faligita — baldaŭ dishakita!

Vortoj kiel *kie* skribiĝas *ahon, ahont, aont, aón, ont, on!* (Mi) *volas* povas esti skribita *vull, vuy, vui, vullch* (Valencio), *buty* (Arano)! (Mi) *vivas*, — *visc, visch, vixch*. *Birdo* povas flugi sub la jena plumaro: *aucell, ocell, auzel* (Limoges), *auceyl, aucelh*, k. t. p. kvankam ĉiu elparolas same «usej!»! Oni skribos *dolçor, dolsor* (dolĉeco) por Barcelonaj presejoj, *dulsó* por Rusiljonano, *douçou* por gaskono! Tolozanoj montras la multenombrojn per *os* — *armounios* (harmonioj), ni montras per *as* aŭ per *es* — *harmonias, harmonies...* Kiel en la lingvo montriĝas la nedisciplinemo, anarĥiemo kaj individuemo, kiuj dispecetigis naturan imperion!

Tio estis ridinda, terure ridinda. Mi konas alilandanojn, kiuj parolas la lingvon kiel ni mem, kaj nur povas legi tekstojn de iaj presejoj kaj estas tute nekapablaj redakti letereton sen eraro. Tio devis finiĝi. Ĉiu deziris unuigon de la ortografio. Antaŭ du jaroj, mi havis la honoron prezidi la lingvan sekcion de la «Kongreso de Ateneoj kaj Kulturasocioj» kaj mi prezentis proponon favoran al Esperanto kaj al Ortografia Unuigo de Kataluna lingvo. Ĝi estis akceptita unuanime. La sento pri l' bezono estis ĝenerala. Sed la solvo ne venis. Kiam mi akceptis la direktadon de «Kataluna Esperantisto» oni demandis min, en la presejo, pri kiun ortografian sistemon mi alprenos. «Kiu ajn, estas al mi tute egale — mi respondis — sed se antaŭ unu jaro la lando ne prenis decidon ĝeneralan, mi alprenos la esperantistan ortografion.» Niaj samlingvanoj el *Poitevin* jam skribas *ke, ki* anstataŭ *que, qui!!*

La solvo venis nun. La «Institut d'Estudis Catalans» leĝodonis la deziritajn ortografiajn normojn. Certe ili estas donitaj iom aŭtokrate, nekonsultinte verkistojn, ne invitinte popolon al voĉdonado por la starigo de Komisiono; certe, tiuj normoj ne estas sufiĉe modernaj kaj kontentigaj; certe ĉiu povos trovi en ili malbonon kaj difektojn; ni diskutos tion poste; sed nia devo kiel civitanoj, kiel esperantistoj, estas akcepti kaj obei ilin. Ni donu la ekzemplon. Ni montrus per la nacia interkonsento, ke lingvo estas afero homa modifebla, dependanta de la homa volo kaj konsento. Tiel agante, ni helpas ne nur al la nacio, sed ankaŭ al Esperanto. Niaj samlandanoj komprenos tre facile, kial ni povis decidi kune kun homoj el ĉiuj nacioj skribi *amiko* tiel, ĉar ili vidos ke kiel katalunoj ni ankaŭ povis interkon senti kun niaj samlandanoj skribi *amic* anstataŭ *amich* aŭ *amig*, kiel ĝis nun!

Ankoraŭ unu fojon ni montru, kiel utila estas Esperanto por nia nacia kulturo, agante en la *hejmo* kun la disciplino, kiun ni lernis en la vicoj de l'armeo de Lingvo Internacia.

FRED. PUJULÀ

NEKOMPRENITOJ!

Oni marŝas sur oranga ŝelo, glitas kaj falas. Li glitis pro esperanta ŝlosilo kaj falis en nian rondon.

Tio okazis iam. Du tagojn poste li sin montris kiel samideanon al malnova esperantisto, kiu petis de li liajn versaĵojn. Li ne sentis la ironion, sed gardis, el tiu intervidiĝo, la impreson ke li ne estas perfekta kaj mankas al li io.

Unu tagon, li rimarkis kun surprizo, ke io, kvazaŭ lifto, supren- kaj malsupreniĝas tra lia brusto, tiklas lian gorĝon en klopodoj por eliri. Liaj okuloj akriĝas, liaj brovoj penadas kunfandiĝi kun la lipharoj, liaj fingroj erpas kaj hirtigas liajn harojn. Ho, ve! Sinjoro deziras akuŝi! Tuj, tuj alportu vortaron! Inspiro alfrapis per siaj febraj fingroj la pardon de la gloro. La bakterioj de l' rimo kaptis viktimon! Kaj la sinjoro eligis infektajn sur nian literaturon.

Dume, al alia persono okazis sama afero.

Ni alportis la poŝtukon sur niajn buŝojn. Ĉar la sinjoroj sciis ke «neniu estas profeto en sia urbeto», kvankam ili ne legis la «Proverbaron Esperantan», ili juĝis nian geston tro partia. Ni ŝirmis nian nazon sed silentis. Tamen la alilandaj gazetoj blovis al la haladzo. Tiam la sinjoroj kredis pri komploto; kaj iam, renkontinte sin reciproke, ili grupiĝis kiel la martiroj en la Roma Ĉirko antaŭ la senkompataj sovaĝaj bestoj, levis la brakojn al la ĉielo kaj interŝanĝis kelkajn konsolajn vortojn per sia fantazia Esperanto.

— Legiĝis al mi prikritikon al vi!

— Ankaŭas al mi, ke prikritikon al vi ankaŭ!

— Mia animo veas! Kioma envieado!

— Aj! Nu! Baldaŭe ne oni povos verki!

— Kvazaŭas al mi, ke vi pravegas!

— Mi demandas vian konsolan manon!

— Tuŝu!

Kaj ili malaperis tra la nokta ombro. La vento de iliaj agitataj gestoj tremetigadis la luman nebulkronon de l'inspiro, starantan super iliaj kapoj.

PRESERARO

En la versaĵo «*Dum mateno ĉe l'marbordo*», aperinta en la februara numero de K. E., la verso «Jam la urb' svarmas vekita» devas diri «Svarmas jam la urb' vekita». Konfuzo ĉe la presprovaĵo erarigis la kompostiston.

Pentraĵoj*

DEVIZO : Antaŭ ol semi, plugu ĉiam

Petro Pala por *palaco*
 per peniko pentras placon...
 poste pardon, papilion,
 parkon, plankon, pavilonon,
 princon, platanon, paĝion,
 palmon, pilastron, plafonon...

Por *potpististo* pilolon,
 poton, potason, pistilon,
 poliklinikon, primolon,
 peston, pomadon, pinĉilon...

Por *pastro* pentras predikon,
 procesion, parabolon,
 papon, paŭzon, pontifikon...
 paskon, pazion, popolon...
 pekon, pian paroĥanon,
 psalmon, profeton, patronon,
 paradizon, pilgrimanon,
 preĝon, promeson, pardonon...

Por *parolisto* pledadon,
 propagandon, polemikon,
 pesimisman, paroladon,
 parlamenton, politikon...
 progreson, peton, programon,
 postparolon, partianon,
 postulon, planon, proklamon,
 parolejon, patrujanon...

Por *paŝtisto* paŝtistinon,
 perspektivan panoramon,
 pinastron, poluson, pinon,
 pantoflon, printempon, pramon...
 pejzaĝon, pinton, pepadon,
 pinion, ponton, paŝadon...

Por *plugisto* pentras pizon,

persikon, pluvon, papagon,
 paseron, porkon, palizon,
 paniklon, pajlon, plantagen...
 pomujon, puton, perdrikon,
 pajlejon, prunon, paprikon...

Por *par'-fianĉa* purpuren,
 platenon, perlon, portreton,
 parfumon, pudron, plezuron,
 poŝtkarton, pompon, pezeton...
 poezion, petolajon,
 pasion, penson, pinĉajen...

Por *popolo* paciencon,
 piraton, pipon, paperon,
 perfidon, ploron, potencon,
 piastron, pilkon, panteron...
 pasporton, pupon, petrolon,
 problemon, pafon, petardon,
 procenton, pulvon, pistolon,
 proverbon, pagon, ponardon...
 perukon, pladon, pedikon,
 pacon, paton, policanon,
 planedon, pakon, panikon,
 prismon, plumbon, porcelanon...
 pfenigon, pencon, pasteĉon,
 premion, plumon, pokalon,
 profesion, prozon, peĉon,
 prospekton, piedestalon...
 parlamoton, pantomimon,
 poŝhorloĝon, pulĉinelon,
 profesoron, pergaminon,
 pantalonon, pluvombrelon...

Post parado per *poumo*,
 punkton povas punkti plumo!

L. BACARDIT

* Premiita en la II^a Literatura Konkurso de la K. E. F.

Nia Kongreso

Ĝis la IV^a en Olot!

Vi, kara federaciano, kiu entuziasme per tiuj vortoj adiaŭdiris la amikojn ĉe la desiro post la Kongreso en Terrassa, sendube pretiĝas ĉeesti nian IV^{an}; kaj vi, federaciano ankaŭ, kiu ne povis partopreni la belajn festojn dum la III^a Kongreso, certe tiujn vortojn prononis, antaŭpromesante al vi ĉeeston en nia ĉiujara kunveno, kiu okazos en Olot post nur du monatoj. La tempo rapide forpasos de nun ĝis tiam; la tempo forrapidos kaj ni ĉiuj, federacianoj, ĝuos la festojn, kiujn niaj Olot'aj samideanoj preparas por ni.

Certe, ĉiu memoras la entuziasmajn vortojn de la reprezentantoj de «Olota Stelo» en nia lasta kongreso. Ili petis por si la organizon kaj okazigon de la jara festo de la K. E. F. en sia urbo, — kiu, kiel ankaŭ Reus, invitis oficiale la esperantistojn — por premii kaj kuraĝigi la laboremajn samideanojn de la norda regiono kataluna, kiuj akceptas la pezan taskon regali la kongresanojn per la festoj, kiuj fariĝis laŭ protokolo kutimaj ĉe la Kongresoj de nia Federacio.

Karaj amikoj! Efektive al multaj el vi estas nefacile, pro malproksimeco, veturi al nia kongresurbo; ja nia fervojreto ne faciligas tiun vojaĝon, sed ni petas ĉiun kaj stimulas, iri al Olot por montri la forton de nia disciplinema organizaĵo, kontribuante al la sukceso de la helpa lingvo, nia amata Esperanto, inter la loĝantoj de la ĝeronaj urboj, kiuj ankoraŭ ne aliĝis al nia afero. Vi pensu, ke la impresado, kiun kaŭzos la partopreno en nia Kongreso de granda nombro de esperantistoj estos des pli grava, ju pli da urboj kaj regionoj neproksimaj ili reprezentos, kaj la Olot'aj samideanoj povos prezenti tiun fakton tre elokventan al la konsidero de la ankoraŭ pri ideo de internacia lingvo dubantaj personoj.

Per la venonta numero de KATALUNA ESPERANTISTO ni publikigos la programon de la Kongreso kaj donos al niaj kunfederacianoj ĉiujn necesajn sciigojn, pri loĝado, veturado, k. c. Ni ankoraŭ unu fojon invitos niajn amikojn ĉeesti la IV^{an} Kongreson de la K. E. F. en Olot kaj ni esperas, ke malgraŭ tio, ke tiu urbo kuŝas en unu ekstremo de nia lando, la proksima ĉiujara festo de la Federacio estos ĉiurilate brila sukceso.

JOZEFO GRAU

Historio de Esperanto en Katalunujo

VILANOVA I GELTRÚ

1905. — 30ª Aprilo. — Mortis Sro. Jozefo Vidal Llopart, la unua esperantisto de Vilanova i Geltrú. Oni konservas lian esperantan bibliotekon en la Biblioteko-Muzeo-Balaguer.

1.ª Septembro. — Sro. Francisko Mestres malfermas en sia domo privatan kurson de Esperanto. Estis la unuaj vilanovaj lernantoj de la zamenhofa lingvo la laboristoj Sroj. Anĝelo Capitan, Jozefo García kaj Isidro Fusté.

1907. 29ª Januaro. — Kunsido de kelkaj esperantistoj en «Centre Català». Oni decidas la kreon de grupo kaj la malfermon de kursoj.

2.ª Februaro. — Unua priesperanta artikolo de Sro. F. Mestres publicita de la kataluna gazeto de V. kaj G. «Costa de Ponent».

16.ª Februaro. — Ekaperas en la kataluna gazeto de V. kaj G. «Costa de Ponent» la unua esperanta presado. Oni presas la gazeton ĉe la fama firmo Oliva kaj Kio.

24.ª Februaro. — Fondiĝo de la grupo *Laboro Esperanta*. Sinjoro Fr. Mestres estas nomata prezidanto.

28.ª Julio. — Unua okazanta en V. kaj G. priesperanta parolado de Sro. Rosals en «Centre Català»

4.ª Aŭgusto. — Unuafoje en Hispanujo oni donacas monan premion al verbo esperanta. Dro. Bremón Masgrau gajnas en la Konkurso Literatura kaj Scienca de «Ateneu Vilanoví» la premion donacitan de kelkaj esperantistoj, per sia tradukaĵo de la versaĵo de Verdaguer, «La Cegueta».

1.ª Oktobro. — Sro. F. Mestres malfermas kurson de Esperanto en «Ateneu Vilanoví».

2.ª Oktobro. — Grava inaŭguro de esperanta instruado en la hora societo «L'Unió Vilanovina». Paroladoj de Sroj. Mestres, Vadull kaj Galceràn.

9.ª Novembro. — Publika parolado de Sro. Rosals en «Ateneu Vilanoví» pri Esperanto.

26.ª Decembro. — Parolado de Sro. Victor Oliva en la grupo «L. E.» pri la temo «La Gramatiko, eliro de la Civilizacio».

28.ª Decembro. — La fraŭlinoj ĉeestantaj la unuan kurson de Esperanto donacis tre belan standardon por la societo «L. E.»

1908. — 19.ª Marto. — Propaganda ekskurso al Sitges organizita de grupo «L. E.» kun ĉeesto de Sro. Rosals, el Barcelono, kaj Sro. Robreño, el Vilafranca del Penedès.

13.ª Aprilo. — La ĵurnalo «Diario de Villanueva y Geltrú» malfermas ĉiusemajnan Esperantan fakon en siaj paĝoj.

19.ª Septembro. — Inaŭguriĝas la «Esperantistaj Dimanĉoj» en la societo «L. E.»

1909. — 23.ª Januaro. — Oni nomas prezidanto de «L. E.» Sinjoron Jozefo Escofet.

29.ª Junio. — Unua traĭro de l' standardo de la grupo «L. E.» tra la urbo, portata de Sro. Mestres, en la popola festo per kiu Vilanova honoras la eminentan verkiston Guimerà.

15.ª Oktobro. — Sro. Jozefo Escofet komencis kurson de nia lingvo en «Ateneu Vilanoví».

1910. 5.ª Aŭgusto. — Unuafoje en Katalunlando estas premia-taj la lernantoj de esperanta kurso en solena kaj publika kunsido, en kiu Sroj. Urbestro, Prezidanto de «Ateneu Vilanoví» kaj Mestres paroladas pri nia afero.

Malfermo de ekspozicio de esperantaj poŝtkartoj enlokigita en la grupo «L. E.» Oni sukcesis kunigi milon da poŝtkartoj plej diversaj.

8.ª Aŭgusto. — La eldonisto el Barcelono B. Baxarias publikigas en la kolekto «De tots colors», «Un Retrat», katalunan tradukon de la dramo «Portreto» originale esperante verkita de Nadina Kolovrat, kies tradukintino estas nia samurbanino Eulalio Rosell. «Un Retrat» estas la unua kataluna traduko de verko esperanta.

14 Aŭgusto. — Intima festeno en «L. E.» organizita de la Vilanova Esperantistaro en honoro de Fino. Eulalio Rosell, okaze de la eldono de «Un Retrat».

3.^a Oktobro. — Fino. Teresa Rosell en la grupo «L. E.» malfermas kurson de Esperanto kaj kataluna gramatiko.

15.^a Decembro. — «Laboro Esperanta» decidis aliĝi al K. E. F.

La komitato de «Laboro Esperanta»

TERESA ROSELL
Sekretariino

(Daŭrigota.)

III^a Literatura Konkurso de la Kataluna Esperantista Federacio

EKSTERORDINARAJ TEMOJ

XII. — *Premio de Lia senatana moŝto Sro. Frederic Rahola.*
 TEMO : Laŭvola. PREMIO : Unu volumo lukse bindita de la interesa hispana revuo «Mercurio».

Noto : La manuskriptoj por laŭvolaj temoj devas esti *originalaj*

«*Esperanta Semo*» el Sabadell donacis 30 ptojn (12 sm.) kaj

«*Supren!*» el Barcelono 5 ptojn (2 sm), por aldoni al la sumo da 28 spesmiloj, kiun oni disdonos al la gajnintoj de la kvar ordinaraĵaj premioj.

RIMARKOJ. La partoprenontojn en la Konkurso ni avertas, ke la verkoj, kiuj estos laŭ la Verdikto de la Juĝontaro (kiu aperos en la Aprila numero de KATALUNA ESPERANTISTO), premiitaj aŭ menciitaj, apartenos al la Redakcio de K. E., kiu ilin publikigos laŭbezone. Tamen, ĝi volonte konsentos al la aŭtoroj, kiuj tion petos, permeson publikigi siajn verkojn.

Ni avertas ankaŭ, konsekvence de komuniko de la Prezidinto de la II^a L. K. pri verko, deklarita citinda, kiu estas plagiato de la kataluna versaĵo «Egloga» de Joan M. Guasch gajninta la Naturan Floron ĉe la barcelonaj Floraj Ludoj, la jaron 1908^{an}, ke ĉar estas neeble legi ĉion, kio publikigaĵas ĉiulande, la respondeco pri plagiatoj, kiuj povos rezulti premiitaj apartenos entute al iliaj aŭtoroj.

Al la Barcelonaj Esperantistoj

Ĉar pro manko de tempo kaj pro granda nombro de esperantistaj societoj mi ne povis ĉiujn viziti, mi per ĉi tiuj linioj salutas ĉiujn kaj adiaŭas samtempe de katalunaj esperantistoj de *esperantista* urbo Barcelona.

La restado en Via bela urbo restas por mi neforgesebla precipe tial, ke la kultura celado de Via kataluna nacio tute similas al la nia, kiu uzis nian karan lingvon Esperanto kaj forsendis min, por ke mi informu la fremdlandon pri la «vera» stato de nia nacio, pri kiu niaj malamikoj ĉiutage disvastigadas en la ĵurnaloj nur *malveron*. Vivu Esperanto kaj doktoro Zamenhof, kiu per sia bela lingvo donis precipe al la malgrandaj nacioj ŝlosilon per kiu oni povas malfermi la koron de ĉiu bona homo, deziranta ekkoni la veron!

Barcelona la 28^{an} de februaro 1913.

Prof. AUG. PITLIK *el Praha (Bohemujo)*

BIBLIOGRAFIO

Un artista en Ajedrez. (Valentín Marín). Ensayo crítico por José Paluzié y Lucena. Con la traducción en Esperanto por Federico Pujulá y Vallés. Barcelona. Hijos de Paluzié. Editores. 1913. Precio : 2 pesetas.—Kio signifas : Artisto en Ŝakludo. (Valentín Marín) Kritika provoverko de Jozefo Paluzié kaj Lucena. Kun la Esperanta traduko de F. P. kaj V. Filoj de Paluzié. Eldonistoj. 1913^a. Prezo : 0.800 s.

Ĉar Valentín Marín estas fame konita de ĉiu homo, kiu sin dediĉas al la nobla ŝaka ludo, kaj sekve, ĉar biografio pri li estas internacie interesa, Sinjoro Jozefo Paluzié verkinte sian verkon opiniis, ke nepre la esperanta traduko devas akompani ĝin. Sinjoro Paluzié havas pasion : la Ŝakludon. Li estas aŭtoro de la fama *Manual de Ajedrez* (Lernolibro de Ŝakludo) verkita en hispana lingvo, kies tri volumoj entenas en siaj 1.054 paĝoj la plej rimarkindajn erudicion kaj konojn pri la arta ludo, kaj krom tio li estas fama kiel verkisto de ŝakproblemoj. Li estas posedanto de la dua — laŭ graveco — ŝakluda biblioteko en Hispanujo : centoj kaj centoj da volumoj en plej diversaj lingvoj, kies plimulto — malgraŭ la lingvaj konoj de nia distinginda amiko — restas por li tute nekompreneblaj. Per tio oni facile komprenos kiom multe efika estos lia Esperanta propagando inter ŝakludistoj, kaj lian fervoron por la internacia lingvo.

La verkon, per kiu li prezentis al la publiko 60 ŝakproblemojn siajn, li mem redaktis tute en Esperanto. Tiun ĉi li volis redakti hispane por la hispanlingvanoj, esperante por komplezi siajn tre ĝustajn teoriojn pri la eldonado de verkoj, kiuj krom la nacia havas internacian intereson. La sola eraro el tio ĉi kuŝas en la fakto ke pro siaj multaj okupoj li zorgigis min pri la traduko; ĉar oni povus pensi ke sinjoro Paluzié ne opinias — kiel li opinias efektive — ke la idealo estas verko kaj traduko de la aŭtoro mem; kaj ĉar ĝi ŝtelis de ni la okazon legi belstilan literaturajon.

La tradukinto, mi, ne havante la rajton de l'aŭtoro libere traduki, celis reprodukti kiel eble plej fidele la stilon de la verkinto kun la spirito de la hispana lingvo mem, ĉiam — kompreneble — ne flankiĝante de la spirito de Esperanto. Ĉu li prosperis, ne mi, nek «K. E.» povas diri.

Mi volas nur kaj fine rimarkigi preseraron, ĉar ĝi permesos al mi paroli pri, laŭ mia opinio, uzinda vorto. En la paĝo 88^a, aperas la vorto *publikado* anstataŭ *publicado*, kiun mi skribis. Oni facile komprenos, ke la aŭtoro ne deziras ke la amatoroj *entreprenu la publikigadon* de hispanaj ŝakverkoj, kiuj ne ekzistas, kaj sekve ilin oni ne povas *igi publikaĵ*; sed ke li deziras ke ili *entreprenu la publikadon*, agado, kiu konsistas el *kolektado, ordigo* de materialoj, *redaktado, verkado, presigado* kaj *publikigado* de la rezultanta libro. Ĉu ne estas sufiĉe granda la diferenco inter la *publikigisto*, kiu tamburas aŭ trumpetas leĝojn tra vilaĝoj kaj la *publicisto* jam uzita de Dro. Zamenhof — kaj inter la agoj de ambaŭ, por ke ni eltiru el tiu lasta la *publici* tre saĝe proponitan de Sro. Christaller?

Lingvaj Respondoj. (Nova serio). Doktoro L. L. Zamenhof. Paris. Esperantista Centra Oficejo. 51, rue de Clichy, 51. 1913. — Prezo : 0 fr. 75.

Ĝi entenas la prilingvajn respondojn de Dro. Zamenhof aperintajn en «La Esperantisto» (1889-1893) kaj «Oficiala Gazeto» (1911-1912), kiuj estis reprezentitaj de la Centra Oficejo en broŝuron por faciligi iliajn relegon kaj uzadon.

Tiun broŝuron, kies utilon kaj valoron ni ne bezonas laŭdi, ni insiste rekomendas al ĉiuj. Ĝi devas troviĝi en la libraro de ĉiu bona esperantisto.

Verkoj ricevitaj kaj recenzotaj:

Tra l' silento. Elektitaj poemoj de Edmond Privat. Universala Esperantia Librejo. 10, rue de la Bourse, Ĝenevo. — Moskva Librejo «Esperanto» 26 Tverskaja, Moskvo. — Prezo. Sm. 0,60.

Pri Estetiko en Medicino. Dro. Heliodor Świecicki. El Pola lingvo tradukis Mieczysław Czerwiński. T. E. K. A. Biblioteko N.º 1. - Varsovio. Prezo Sm. 0,30.

Kion Patrino povas suferi. Hendrik Conscience. Esperanta traduko de Frans Schoofs. Eldonejo de «Belga Esperantisto» Vondelstraat. 20. Antwerpen. 1913. Prezo : Sm. 0,20.

Karaktero. Laŭ Mr. J. M. Van Stipriaan Luŝcius advokato en Hago. Dua plivastigita kaj plibonigita eldono, tradukita de Sro. J. L. Bruiju, laŭ la 6.^a eldono de l'nederlanda originalo, kaj kontrolita de la Esperantista Literatura Asocio. Hago. 1913. Librejo «Espero». Prezo : Sm. 0,20.

Laborista klaso kaj socialismo. Marcel Cachin, Membro de la Pariza Urbeŝtaro. El la franca lingvo esperantigis L. Berland, urba konsilanto, kaj L. Vergnaud membro de E. S. F. I. O. — E. S. F. I. O. Paris, 49, Rue de Bretagne. 1912. — Prezo : Sm. 0,10.

El la domo tie kontraŭa. Skizo laŭ la vivo. Verkis Arnold Behrendt. Ricevebla de l'aŭtoro : Breslau 16, Maxstr. 22. Germanujo. Prezo : Sm. 0,10. (unu respondkupono.)

L'Esperanto Méthodique. — Cours complet par L. C. Deslaurier, professeur diplômé d'Esperanto. Paris. Presa Esperantista Societo. 33, rue Lacépède, 33. 1913. — Prezo : 1 fr. 25 (0 Sm. 500)

TAMEN

«La Svaba Esperantisto» — Der Schwäbische Esperantist.

Duonmonata gazeto por la divastigado kaj flegado de la lingvo Esperanto. — Oficiala organo de la «Virtemberga Esperanto-Ligo» kaj de la «Virtemberga Esperanto-Instituto» Esslingen a N. kaj ties «Patrona Societo», Of. Org. de la Virtemberga Sekcio de la «Germana Akademia Esperanto-Ligo». — Redaktoro : Dro. Zimmermann, Aperas en Schusseusied, Jara Abonprezo : Por Germanujo kaj Aŭstrio : 0,900 s. Por Eksterlando : 1. Sm. 250 s.

Respondo al unu rimarko

Pri la recenzo de Sro. Tamen rilate mian verketon, mi diras la jenon : Certe, jes, mi tre ĝojas ke la katalunoj ne bezonas tian pritrakton; mi ankoraŭ pli ĝojus kiam ni germanoj ne ĝin bezonus. Sed io bona ankaŭ estiĝis el tiu batalo kontraŭ kritikuloj de Esperanto : ni ekkonis pli profunde, ke ni estas sur bona vojo.

Rilate la esprimon *ĉi-studaĵo*, kiun mi uzis en la antaŭparolo, mi mem ne plu scias, kiele mia lingvosento ĝin trudis al mi. Eble pro tio, ke mi jam iajoje vidis la esprimon *ĉi kune* (germane *hiemit*) kiu estas kuntiraĵo el *kune kun tio ĉi* aŭ pro tio ke mi ofte emas uzi mallongigojn kaj mi opinias ke *ĉi* tre ofte povas anstataŭi la formojn *tiu ĉi*, *tie ĉi* ne kaŭzante konfuzon. Oni ja rajtas uzi ekzemple *ŝi-studo* anstataŭi *fia studo*, kaj mi tre ŝatas meĉi streketon inter vortpartoj kiuj povas ŝajnigi radikan vorton anstataŭ komponitan. Kiam do oni anstataŭas la kompletan, normalan formon *tiu ĉi* per *ĉi* kaj el tiu vorto formas *ĉi-a*, (kiun mi elparolus iom alie, malpli flue, ol ĉia), oni pli mallonge uzos *ĉi-studo* kaj la streketo estas same oportuna, kompren-helpa kiel ĉe piediranto, kiun neniu legos pie-diranto. Certe mi estus povinta uzi la normalan esprimon *la jena studaĵo* aŭ la *jen-studaĵo*.

Mi ankaŭ uzis unufoje en la dirita verketo (kaj ankaŭ alie) la esprimon *ti-kiu* anstataŭ *tiu kiu*. Mi kredas ke tiaj formoj, mallongigaj, iom post iom eniĝos en nian lingvon, ĉar mi opinias, ke praktiko kaj vivo estas pli potencaj ol regulo kaj teorio. Mi opinias, ke oni ankaŭ aliloke ŝanĝos la nunan kutimon, ekzemple kiam oni *nun* citas aron de artikloj, kiun vendas iu firmo, oni ĝenerale uzas la pli-nombran (multenombran) formon kaj tio ne sonas bele (indiferente ĉu oni uzas *-oj* aŭ idiste *-i*) tial persono, kiu ŝatas kaj sentas belsonon, preferos ĉe tia okazo kiel eble la ununombran formon, aŭ li inklinos uzi *oj da ĉevalo, bovo, ŝafo* kie oni povas laŭ bezono apostrofi la *-o*. Tiaj modifoj de regulaj formoj eble al neniu plaĉos, tiam ili pereos, aŭ ili plaĉos al kelkaj, tiuj ilin same uzos kaj iom post iom ili fariĝos regulo, kiel oni nun ĉie senĝene, ofte eĉ prefere, uzas *ĉi-tie* kvankam oni ĝin unue forte kontraŭbatalis, ĉar *tie ĉi* estis normala.

Mi finas miajn vortojn, dirante plenespere : «vivu Esperanto!»

P. CHRISTALLER

Tre interesa kaj bona por propagando — la letero de nia blinda rusa samideano Sro. Vas. Eroŝenko, kiu sola vojaĝis tra Eŭropo de Moskvo ĝis Londono. Ĝin publikigis «La Ondo de Esperanto» per sia numero de Januaro 1913.

ENLANDA MOVADO

BARCELONO

Malgraŭ ke neordinare pluva vetero sieĝis en iliaj hejmoj la esperantistojn, la ĉambrego de la Popola Enciklopedia Ateneo sidejo de la grupo «Semo» estis la 25^{an} de pasinta Februaro tute plena de la samideanoj, kiujn la anonco de parolado pri urbo Praha altiris. Je la 10^a vespere Sro. Prof. Aug. Pitlik trairis la salonon, komenconte sian paroladon kaj brua aplaŭdado lin akceptis. Sro. Sucre, prezidanto de la P. E. A. prezentis al la ĉeestantoj la distingindan paroladonton, kiun poste Sro. Dalmau, prezidanto de «Semo», kore salutis nome de la barcelonaj esperantistoj. En tiu intertempo plipleniĝis ankoraŭ la festosalono, kaj ĉe ĝiaj pordoj scivole amasiĝis multe da starantaj personoj, plimulte, neesperantistoj.

Sro. Pitlik salutis komence niaurbajn samideanojn kaj per sia flua parolo informis nin pri la origino de la bohemoj, pri la rasoj en Bohemujo loĝantaj kaj travivigis de ni kelkajn historiajn okazintaĵojn. 180 bildoj unu post alia aperis sur la ekrano; pitoreskaj anguloj en Praha, riĉaĵoj multvaloraj, artaj konstruaĵoj, vidindaj panoramoj ravis la alestantaron, kiu ne ĉesis laŭdi la belan kolorigon de la bildoj, el kiuj plej multe plaĉis tiuj ĝardenaj. Post malgranda paŭzo — fotografisto dum ĝi impresis kliŝaĵon — la parolanto reprenis la interesan prezentadon de belefektaj bildoj, kaj montris al ni specimenojn de popolaj bohemaj kostumoj, kaj de sokolaj gimnastikaj ekzercadoj. Tiuj ĉi mirigis per sia impona aspekto kaj oni tial plej atente aŭskultis la detalojn pri ili, kiujn Sro. Dalmau tradukis katalune por la personoj, kiuj ne komprenas Esperanton.

Fine, ni konatiĝis kun la bohemaj dancoj, kiujn per kolorriĉaj bildoj prezentis al ni Sro. Pitlik, kiu per siaj lastaj vortoj montris la celojn de sia paroladvojaĝo kaj, dankinte la afablecon de la aŭskultantoj, stimulis ĉiujn al kuraĝa disvastigo de nia lingvo, kiel sola utila rimedo por kompreniĝoj internaciaj. Aplauĝego premiis la bonan laboron de la paroladinto, kiu estis tre gratulata de la ĉeestantoj, pro la interesa parolado kaj la sukcesoj de li atingitaj dum sia vojaĝo.

La sekvintan tagon Sro. Pitlik vizitis la redakciojn de katalunaj ĵurnaloj, kaj estis akompanata de kelkaj esperantistoj tra nia urbo, kies interesaĵojn ili montris al li.

Al la gratuloj kaj bondeziroj, kiujn vi ricevis, ni aldonas, kara bohema samideano, niajn plej varmajn. — J. G.

— La societo «Esperanto kaj Patrujo» informas ĉiujn esperantistojn, ke ĝi malfermis superan kurson de Esperanto, kiun klarigas Sro. Delfi Dalmau, profesoro de K. E. F. Al ĝia sidejo — str. Correu Vell, 5. — povas sin turni ĉiuj personoj havantaj ian prilingvan dubon. Por ricevi respondon oni bonvolu aldoni poŝtmarkon. En la sama societo la 4.^{an} de Februaro Sro. Ildelfons Rius komencis elementan kurson, kiu okazas de 9.ª ĝis 10.ª vespere mardojn kaj ĵaŭdojn. Ĉeesto en ambaŭ kursoj estas senpaga.

En ĝenerala kunveno la 19.^{an} de Januaro «E. kaj P.» elektis la jenan komitaton: *Prezidanto*, Sro. Johano Blanch. *Vicprezidanto*, Sro. Petro Domenech. *Sekretario*, Sro. Johano Viñas, *Vicsekretariino*, Fino. Karmeno Sandalinas. *Kasisto*, Sro. Jozefo Mateu. *Bibliotekistino*, Fino. E. Fontanillas. *Membroj*, Sroj. Domeniko Bayarri kaj Jako Romagosa.

— *Espero Kataluna* organizis por siaj geanoj maskobalon, kiu brile okazis en ĝia sidejo la 1.^{an} de Februaro.

— La *Esperanta Grupo Supren!* en ĝenerala kunsido, elektis la jenan komitaton: *Prezidanto*, Sro. Francisko Piñol. *Vicprezidanto*, Eŭsebio Duràn. *Sekretario*, Sro. Jozefo Guilleumot. *Vicsekretario*, Sro. Tomazo Fraile. *Kasisto*, Sro. Felipo Bonjoc. *Vichasisto*, Sro. Salvadoro Micola. *Bibliotekisto*, Sro. Manuelo Monguió, kiuj je la nomo de la Grupo salutas ĉiujn gesamideanojn. La grupo deziras profesoron de Esperanto; informoj estas donataj mardojn, ĵaŭdojn kaj dimanĉojn de la 9.ª ĝis la 10.ª vespere ĉe ĝia sidejo, str. Muntané, 6.

— Por solenigi la trian datrevenon de sia fondiĝo, *La Rondo* okazigos, la 15.^{an} kaj 16.^{an} de tiu ĉi monato, esperantistajn festojn.

OLOT

La malfermo de nova kurso de Esperanto, kiun donas la Vicprezidanto de *Olot Stelo*, okazis la 18.^{an} de Februaro. La kurso havas lokon en la societa sidejo la lundojn, merkredojn kaj vendredojn de 9.^a ĝis 10.^a vespere.

«O. S.» elektis el siaj geanoj komisionon speciale difinitan por akiri standardon por la grupo.

La 17.^{an} de Februaro formiĝis la Olotregiona fako de la Hispana Societo «*Esperanto kaj Ruĝa Kruco*», kies prezidanto estas nia bona amiko Sro. Garganta.

La nove elektita Komitato de *Olot Stelo* konsistas el la sekvantaj gesinjoroj: *Prezidanto*, Sro. Jozefo M.ª Garganta. *Vicprezidanto*, Sro. Pere Roqué. *Sekretario*, Sro. Manuelo Prat. *Vicsekretariino*, Fino. Maria Escubós. *Kasistino*, Fino. Concepció Vayreda. *Bibliotekisto*, Sro. Candi Agustí. *Membroj*, Sroj. Jozefo Boix, Pere Cuscoy.

— Sinjoro J. M. Garganta, Prezidanto de «Ĝ. E. L.» sendis al la Komitato de «K. E. F.» por publikigo la jenan

REGULARON de la IV^a KONGRESO DE «ĜERONA ESPERANTA LIGO»,

kiu okazos en Olot la 11.^{an} kaj 12.^{an} de Majo 1913.

ARTIKOLO 1.ª Ĉiu esperantista grupo aŭ izolita samideano povos aliĝi al la Kongreso posedante la aliĝilon (Kongreskarton). — 2.^a La Kongreskartoj

kostos : Por la grupoj 10 pesetojn, por ĉiu esperantisto 2 pesetojn. — 3.^a La kongreskarto rajtigos al sia posedanto ĉeesti ĉiun kunvenon de la Kongreso. — 4.^a Projektojn aŭ proponojn por ilia aprobo nur povos prezenti la Grupoj aŭ apartaj samideanoj enprovincaj, aliĝintaj al la Ĝ. E. L. Ili devas esti senditaj al la Organiza Komitato antaŭ la 30^a de Marto. — 5.^a Tuj kiam la Organiza Komitato estos ricevinta la diskutotajn proponojn aŭ projektojn, ordigos ilin, kaj sciigos laŭpove al ĉiu enprovinca grupo. — 6.^a Ĉiuj geanoj de Ĝ. E. L. posedantaj la kongreskarton, havos la rajton : 1.^e Ricevi senpage la Memorigaĵon-Jarlibron. — 2.^e Diskuti kaj voĉdoni la proponojn. — 3.^e Ricevi fervojan rabatilon, uzeblan ĉe la vagonaro «Olot a Gerona». (La Organiza Komitato klopodos kaj fidas ilin atingi de la ĉefdirektoro de tiu fervojo). — 7.^a La estraro de la Kongreso konsistos el la Direkta kaj Konsulta Komitatoj de Ĝ. E. L. kaj Organiza Komitato de la IV^a. — 8.ª Ĉar la celo de Ĝ. E. L. estas varmigi Esperanton estas dezirinde ke la diskutotaj proponoj aŭ projektoj estu skribitaj per la Zamenhofa Lingvo. — Olot, Februaro de 1913^a. — LA ORGANIZA KOMITATO. — *Prezidanto*, Sro. Josep M.ª Garganta; *Vicprezidanto*, Sro. Candi Agustí; *Sekretario*, Sro. Anton Fortet; *Kasisto* : Sro. Manuel Prat; *Financisto* : Sro. Pere Roqué; *Membroj* : Fino. Maria Escubós, Fino. Concepció Vayreda, Sro. Josep Boix kaj Sro. Pere Cuscoy. — *NOTOJ*. — 1.ª Alsendinte 1^o20 pesetojn, oni tuj ricevos aliĝilon (Ĝ. E. L.-a Membrokarto). 2.ª Nur la geanoj de Ĝ. E. L. aliĝintaj antaŭ la 30^a de Marto estos enskribitaj en la Memorigaĵo-Jarlibro. 3.ª La Kongreskarto kaj Ĝ. E. L.-a Membrokarto estas haveblaj ĉe la kasisto de Ĝ. E. L. (Sro. J. Vilá. Vinkomercisto. Olot). Ilian koston oni povas sendi per poŝtpagilo (kie tio estas ebla) aŭ poŝtmarkoj 5-10-15 centimaj).

REUS

En lasta ĝenerala kunsido la grupo «Nova Semo» elektis la Direktan Komitataton sekvantan : *Prezidanto*, Sro. P. Agudé. *Vicprezidanto*, Sro. Enric Agudé Parés. *Kasisto*, Sro. F. Simó. 1.ª *membro*, Fino. Teresa Barrufet. 2.ª *membro*, Fino. Jozefino Felip. *Bibliotekisto*, Sro. S. Castellví. *Vicbibliotekisto*, Fino. Teresa Estela. *Sekretario*, Sro. F. Baró. *Vicsekretario*, Sro. J. Garcia. *Konsilisto*, Sro. A. Clivillés.

Ekskursa ĵako : *Prezidanto*, Sro. Nil Alsina; *Vicprezidanto*, Fino. Magdaleno Domingo. *Membroj*, Finoj. Antonino Serra, Jozefino Anguera, Sroj. Batlle, F. Terrafeta, F. López. — *La Delegito*.

RUBÍ

La esperantistoj el Rubí malfermis esperantan kurson, kiu estis favorata de granda nombro da junuloj kaj fraŭlinoj. Ili ariĝis en la grupo «Esperanta Burĝono» kiu sidas ĉe la strato Unió n.º 1. — *J. Ratés*.

K. E. salutas kaj kuraĝigas tre kore la novajn amikojn.

TARRAGONO

«Tarragono Esperanta» faris la 23^{an} de lasta Januaro gravan kunvenon por elekti la duonon de la Direkta Komitato, kion laŭ regularo oni faras ĉiujare.

Pli ol kvindek personoj ĉeestis, inter kiuj, kelkaj neesperantistoj eble altiritaj de la invito publikigita.

Sro. Agustí faris paroladon pri la praktikaj kursoj donitaj ĉitujare, kaj Sro. Obiols parolis pri la financa stato de la grupo. Poste Sro. Montserrat rakontis pri la grupoj vizititaj dum la someraj ekskursoj de «T. E.» kaj fine oni legis la nomojn de la elektitoj por formi la komitaton, kiu restas jena:

Prezidanto, Sro. D. Obiol. *Vicprezidanto*, Sro. F. Agustí. *Kasisto*, Sro. P. Huecas; *Kalkulisto*, Sro. M. Alegret; *Sekretario*, Sro. J. Montserrat; *Vicsekretario*, J. Alborná. *Bibliotekistino*, D. Roig. *Membroj*: Finoj. F. J. Muntané, T. Balart kaj D. Navarro.

Ankaŭ oni elektis la komisionojn de propagando kaj ekskursoj kaj nomis korespondanto en Reus, Sron. Jozefo Vidal. — *La Delegito*.

TORELLÓ

Kelkaj junuloj el tiu ĉi urbeto entuziasmaj al nia sankta afero decidis venigi ĉiudimlanĉe esperantiston el la Manlleu'a societo «Esperantista Amikeco» kaj estis elektita por ilin instrui Sro. B. Nogué profesoro kaj fondinto de la Societo Manlleu'a supre citita. Nune li finis la kurson kaj ĉiuj kune profesoro kaj lernantoj decidis fondi grupon kaj aliĝi al nia Federacio.

* * *

La *Kataluna Grupo Esperantista de Paris* kunvenos ĉiusabate, de la 9.ª ĝis 11.ª vespere, ĉe «Café du Départ», boulevard St-Michel (angulo de la rue Gay-Lussac). Sekretario: F. Fernández, 3, rue Budé, Paris (4.e).

★ ★ ★

Alilanda Movado

En ĉiuj landoj Esperanto senĉese kaj konstante progresas. La manko de loko malpermesas al ni informi ĉiumonate la federacianojn pri la movado en aliaj landoj, kaj tial ni nur pri la enlanda ilin sciigas, montrante samtempe al la eksterlandaj samideanoj la staton de nia ideo en Katalunujo. Sed ni volas hodiaŭ raporti pri kelke da gravaj pruvoj de nia forta vivado, kiuj kuraĝigante la esperantistojn, prezentas faktojn montrindajn al la konsidero de la indiferentuloj, kiujn ofte konvinkas pli multe la eksterlandaj ol la enlandaj aferoj, pro tio ke «propra supo brogas, — fremda allogas».

La 9.^a Internacia Kongreso de Esperanto, kiu pro specialaj cirkonstancoj ne povos okazi en Genova, okazos en Bern, ĉefurbo de Svisujo ĉe la fino de Aŭgusto nunjara. Oni aŭguras al ĝi tre grandan sukceson, ne nur tial ke ĝi havos lokon en lando tiel vizitinda, sed ankaŭ ĉar la germanaj samideanoj

ĉestos ĝin grandnombre partopreninte en la 8.^a Germana Esperanto-Kongreso, kiun ili faros en Stuttgart en la antaŭa semajno. Alia Kongreso, tiu de la Federacio de la grupoj esperantistoj de Norda Francujo, okazos en Douai (Francujo) la 1.^{an} de Junio; ĝin prezidos Sro. Rollet de l'Isle, prezidanto de la Franca societo por la propagando de Esperanto. Siaflanke la belgaj samideanoj, kies Kongreso okazos en Spa, ĉestos ankaŭ kaj sukcesigos la Internacian Esperantistan Semajno-Kongreson, kiu havos lokon en Gent de la 14.^a ĝis 20.^a de Aŭgusto, dum la Internacia Ekspozicio.

Por tiuj kongresoj estas en preparo belaj festoj, per kiuj la organizantoj celas allogi ankaŭ la neesperantistojn : eldono de poŝtkartoj kun vidaĵoj kaj alegorioj, glumarkoj, kongreslibroj; baloj, teatraj prezentadoj kaj koncertoj, ĉio ĉi estos proponita al niaj samideanoj, kiuj partoprenos en la anoncigitaj Kongresoj. Krom tio aludita la germanaj esperantistoj preparas ion, kio havos specialan signifon por la ideo de Esperantismo. La *Germana Esperanto-Asocio*, sin turnis, pere de la ĉiulandaj gazetoj, al plej konataj eminentuloj ĉiufakaj, petante ilian opinion pri la ideo de mondlingvo, eĉ se ĝi estas malfavora por Esperanto. Tiujn opiniojn oni presigos nacilingve kaj Esperante en la Kongreslibron, kiu fariĝos tial tre valora dokumento.

Aliparte, la Propaganda Ligo *Parkurbo Esperanto*, per cirkulero, kiun ni ne povos publikigi, informas nin pri sia agado kaj sukcesoj. Ĝi ricevis multe da laŭdoj kaj kuraĝigaj leteroj de plej distingindaj amikoj de Esperanto kaj la lotleteroj de la Societa loterio estas multe aĉetataj pli ofte de personoj, kiuj ne celas profiti je la gajnoj sed subteni la entreprenon. Ĝis la fino de 1912^a enskribiĝis en la Ligo 3782 personoj, kaj tiu nombro sufiĉe kreskis ĝis nun. La sukceso de la entrepreno vidiĝas tiel certa, ke baldaŭ en tiu ĉi printempo oni komencos la konstruadon de la Parkurbo; ni ne bezonas rekomendi al niaj legantoj, ke ili subtenu la laboron de la Ligo aligante al ĝi kaj aĉetante la lotbiletojn.

Ni atentigas la K. E. F.-anojn pri tio, ke kvankam la februara numero de K. E. estis presita akurate, ĝi ne povis esti tuj dissendita pro cirkonstancoj nedependantaj de la Redakcio.

KORESPONDADO

Redakcioj de «Svisa Espero», «Orienta Azio» kaj «Časopis Českych Esperantistů» : Viajn anoncojn ni aperigos en venontaj numeroj.

LA KOMITATO DE LA «K. E. F.», KUN LA CELO
PLIRIĈIGI LA FEDERACIAN KASON KAJ EBLIGI
LA ENTREPRENON DE PLI GRAVAJ PROPAGANDOJ,
ELDONIS UNUAN SERION DE KELKAJ MILOJ DE
MARKOJ, KIUJN CERTE ELĈERPOS LA FERVORO
KAJ ENTUZIASMO DE LA GRUPOJ.

ĜI ESPERAS, KE ĈIU GRUPO AĈETOS ALMENAŬ
KVINCENTON DA ILI, KAJ ILIN ALGLUOS SUR
ĈIUN KOMUNIKAĴON, CIRCULERON, PROPAGAND-
ILON, K. T. P.

ĈIU MARKO KOSTAS 1 CENTIMON NUR. ONI VENDAS
ILIN JE FOLIOJ DE 50 SPECIMENOJ.

SIN TURNI AL SRO. J. PIFERRER, STR. GRACIA, 12,
SABADELL

SENDU MONON KUN LA MENDO, PER POŝTMARKOJ
AŬ POŝTPAGILOJ.

ALIAJ ELDONAĴOJ PUBLIKIĜOS, KIAMĈI TIU ESTOS
ELĈERPITA.

KOMUNIKU IDEOJN AL LA KOMITATO!

Ni rekomendas la abonon al

LA PLEJ MALNOVA
EL ĈIUJ ESPERANTAJ GAZETOJ
(FONDITA EN 1895)

La plej enhavoriĉa! La plej malkara!

Lingvo Internacia

Centra Organo de la Esperantistoj

Th. Cart

Ĉefredaktoro

APERAS REGULE ĈIUMONATE

48 paĝoj da plej bona teksto!

Jara abono : 5 fr. (2 Sm.)

Specimena numero por unu respondkupono

Juna Esperantisto

Monata Gazeto Beletristika por Junuloj
Instruistoj kaj Esperanto-Lernantoj

P. de Lengyel

Ĉefredaktoro

Jara abono : 3 fr. (1 Sm. 200)

Specimena numero por unu respondkupono

Lingvo Internacia kaj Juna Esperantisto kune

Jara abono : 7 fr. (2 Sm. 800)

PRESA ESPERANTISTA SOCIETO

33, rue de Lacépède. — Paris

LA ONDO DE ESPERANTO

MONATA ILUSTRATA REVUO

— fondita en la jaro 1909 —

La abonantoj de la j. 1912 jam ricevis senpage romanon de A. Tolstoj «*Princo Seve brjaniĵ*» kies prezo por ne-abonintoj estas Sm. 1,60 afr. Nun ĉiu abonanto de la j. 1913, — krom 12 n-roj de l'gazeto, — senpage ricevos donace belan Esper. libron: **Orienta almanako el la lingvoj japana, ĥina, araba, ĥinda, sanskrita, persa, armena, kartvela k. t. p., k. t. p.** «La Ondoj» aperas akurate la 1-an daton, novstile. Ĉiu n-ro havas 16 — 24 paĝ. Formato 17 X 26. Bela kovrilo. Literaturaj konkursoj kun premioj. Portretoj de konataj Esperantistoj. Diversaj ilustraĵoj. Beletristiko originala kaj tradukita. Plena kroniko. Bibliografio. Amuza fako (kun premioj). Anekdotaro. Korespondo tutmonda. (Poŝtk. ilustr.) Anonco en «**Koresp. Fako**» 3 respondkuponoj La abonpagon (2 rubl. = 2, 120 sm). oni sendu al librejo «*Esperanto*» (Moskvo, Tverskaja, 26, Ruslando) aŭ al aliaj Esperanto-librejoj — poŝtmandate, respondkupone, papermone, per bankĉekoj aŭ per transpago. de Esp. ĉekbanko.

*Oni abonas «La Ondoj» 'n ĉe la Administracio
de «K. E.», str. Gracia, 12. — SABADELL*